

עופר לא מת לשווא!

ב 25 בינואר 1980 אבא שלי לקח את הבן שלי, בן ה-11, וביערת הכרמל הוא הרג אותו ואחר כך התאבד. עופר היה בן 11, ואבא היה בן 59. אילמלא השימוש בגופ ראשון היו מילים אלה יכולות להיכתב על-ידי היומנאי בתחנת-המיטרה, שבה רווח על המיקרה.

אבל את המילים האלה אומרת היום ליאורה אביגדורי, אמו של עופר, שהיה ילד אוטיסט. סבו הרג אותו בגלל היותו אוטיסט.

אחרי הטרגדיה הנוראה נצמדת ליאורה אביגדורי לפרטים הטכניים, אינה רוצה לחיות את הכאב שוב, אבל היא מוכרחה. זהו מעין גורדין שגורה על עצמה: "אחרי עירפול החושים הראשוני התחלנו להבין שהמיקרה הזו עשה משהו עמוק ברעת-הקהל, והרגשנו שאסור לכזבו אותו סתם כך. לא רצינו שהמוות של אבא ועופר יהיה לשווא. הפכנו אותו למנוף שיביא

ועופרים, על שם עופר אביגדורי, יהיה שמו של כפר למתבגרים אוטיסטים, שאנך-הפינה שלו נורתה לא מכבר.

סיפור חייו הקצרים של עופר יכול להיות סיפורו של כל ילד אוטיסטי אחר, ובמובן רחב יותר סיפורו של כל נכה, כעל-מס. שונה או חריג, שעצם קיומו דורש מהסוככים אותו מאמץ מיוחד, ויכול לעורר מתרדמתם רגשות עמוקים ביותר של פחד, ייסורים, כאב, אהבה ומסירות.

נזכרת האם, ליאורה:
אבא אהב את עופר אהבה גדולה ויוצאת-דופן, עזה כמוות. הוא לא יכול היה לשאת את מה שהיה למדינה להציע לעתידו של הילד, קרי בית-מאור. הוא, שגידל שני ילדים בריאים, ראה על מה אנחנו מוותים בשביל עופר, ולא היה יכול להשלים.

הבת כבר סלחה לאביה (למעלה, משמאל), שהרג את בנה (לידו, בתצלום) – הבן היה ילד אוטיסטי והסב לא השלים עם גורלו המר

שיתגלו אצלנו רגשות וכוחות שבל-עדיו לא היינו יודעים, על קיומם. לילדים האחרים שלנו יש היום הרבה רגישות, הם יודעים שיש בעיות בעולם ויודעים איך לקבל אותן.

לשחרר נפש מכילאה

עופר היה הילד הראשון שלנו, היריעה שהוא אוטיסט לא נפלה עלינו בבת-אחת, אלא טיפין-טיפין. לרפואה אין הרבה כלים לאבחון אוטיסטים לפני גיל שלוש. אני הת'חלתי לחשוש שמשוה לא בסדר עם הילד הרבה לפני-כן. הוא היה ילד מאוד יפה ולא רמה לילדים אחרים. דרך המישחק שלו היתה שונה, הוא היה מתנדנד שעות על המקום הלוך וחוזר. אחרי-כך למרתי שזוהי רכינה אופיינית מאוד לאוטיסטים. הם לא אהבים שינויים, נדבקים למישחק אחד וממשיכים אותו כל הזמן. אותו דבר עם אוכל, מוסיקה וסדר היום. אם, לדוגמה, מתחילים את היום בשתיית קפאו, ככה זה צריך להמשיך לנצח.

הרבר הבולט ביותר אצל עופר היה חוסר הריבור שלו. גם אינשטיין התחיל לדבר בגיל מאוחר, כך פטרו הרופאים את החששות שלנו. עד יום מותו עופר לא דיבר כלל. הוא היה לוקח אותנו כיד ומראה לנו מה הוא רוצה: לאכול, צרכים אישיים, נקיון, הכל בעזרת היד.

בגיל שלוש ידענו שיש לנו ילד אוטיסט. הרגשנו בודדים מאוד, היו לנו גם חששות כבדים. הוא אמנם היה קטן, אבל בסופו של דבר היה צריך ללכת לבית-הספר, וכאוטיסט לא היתה לו שום מיסגרת מתאימה.

(המשך בעמוד 25)

ממשיכה האם:
את לא יכולה להבין אותו. הוא לא יכול להסביר את עצמו. שניכם מתוסכלים, שניכם חסרי-אונים. ילד אוטיסט הוא בדרך-כלל גם ילד היפר-אקטיבי, ילד שלא ישן בלילות כלל, שאין לו מודעות לסכנות. הוא יכול סתם כך לקפוז מחלון או לפתע לרוץ, כהרף-עין, לכביש. זה אומר, מבחינתך, שאת צריכה להיות 24 שעות עירנית ומתוחה סביב הילד. קשה לו ללמוד את הרברים הפשוטים ביותר כמו להתלבש, לאכול, לעשות את הצרכים, משום שגם לימוד כזה מצריך קשר עם בני-אדם. ויחד עם זאת, הוא לא מפגר. יש לילדים

הרבר הטוב ביותר שניתן לעשותו. הוא השאיר מיכתבים אישיים לכל אחד מאיתנו — לי, לבועז (אביו של עופר), לאחותי, לילדים, לגיסתי, לאח של אבא שלי — ביקש את סליחתנו, ניסה להסביר. הוא רצה שנוהיה חופשיים, שיהיה לנו יותר קל. שיהיה לעופר טוב.

אנחנו לא קיבלנו את ההסברים. לא עשינו את מה שבעצם ביקש להשיג, לא שכחנו ולא התנתקנו מהנושא של האוטיסטים, כשאנחנו נהנים להיות הורים רק לילדים בריאים. אם לא היינו רוצים בילד, היה קל להגיד: "טוב, אז אין לנו עופר, נשכח". אבל אנחנו לא רוצים לשכוח.

כל השנים אנחנו מקיימים קשר הדוק עם אלוט (אגודה לאומית לילדים אוטיסטים) וכך ממשיך עופר להתקיים כאיזה שהוא אופן.

אם אבא היה שואל אותנו, היינו מונעים ממנו את המעשה, אבל הוא לא שאל ולא גילה כל סימן למה שהתרחש בליבו. הוא, כנראה, עשה את אשר עשה אחרי שיקול-דעת ומתוך שלמות מחוללת, אחרת קשה להסביר את השקט שהקריין זמן קצר לפני המיקרה.

יפהפיות רדומות

אין הסבר מניח את הדעת לתופעת האוטיסטים. מדובר במגם מוחי מלידה, הגורם לילד ניתוק מוחלט מכל קשר עם סביבתו החברתית. קשה ללמד ילד כזה את המיומנויות הפשוטות ביותר, מכיוון שעצם הלימוד דורש קצב וריכוז למישהו מלבדו וזהו בדיוק הדבר שהוא מתקשה לעשותו.

אוטיסטים לא נולדים מפגרים, אבל כתוצאה מחוסר הקשב לסביבה הם מתקשים מאוד בלידה, והתוצאה הנראית לעין מצביעה על מינור לכאורה. יתכן גם שנגרם להם נזק מוחי אמיתי במשך הזמן, אם נכונה התיאוריה שעצם תהליך הלימוד וההיזון החוזר מהסביבה חיוניים להתפתחות המוח.

אוטיסטים מאופיינים גם בהיפר-אקטיביות, בבכי ובצחוק פיתאומיים, בזריקת הגוף לריצה ובהטחת-הראש בקיר. מסיבות אלה נחשבו אוטיסטים זמן רב למפגרים, או חולי-נפש, וטופלו בהתאם.

בשנים האחרונות נוטים לשלול את הגישה הזאת לחלוטין ונותנים לאוטיסטים טיפול מיוחד, ההולם את מצבם. ילדים אוטיסטים, שקיבלו בארץ חינוך מתאים, הגיעו להישגים של עצמאות תיפקודית, קריאה וכתביה, ואף נגינה בהרמוניה.

האוטיסטים הם ילדים הידועים ביופיים הבלתי-רגיל, מעין יפהפיות רדומות, שעדיין לא נמצא הנסיך הטוב שיידע כיצד להעירם מתרדמתם אל העולם הסובב אותם.

אם שכולה אביגדורי מתוסכלים, חסרי-אונים

חלק מן החיים

ס יפורי-חיו האמיתי של עופר לא יודע לעולם. ככל ילד אוטיסטי היה מנותק מהסביבה וחי את עולמו הפנימי בברירות מזהרת. עופר שהשתקף בעיני הסוככים אותו, היה עופר המופרע, המטיח את ראשו בקיר במשך זמן רב, המתפרץ לפתע בהתפר-ציות צחוק ובכי בלתי-מובנות, המ' תוסכל עד אי-סוף.

לתודעת הציבור את בעיית האוטיסטים.

"לא רוצים לשכוח!"

מ אז המיקרה אנחנו ממשכים במלוא הקצב. חושפים את עצמנו ואת כאבנו. רק כרי שלאחרים, שעדיין חיים עם הבעיה, יהיה פיתרון. וזהו, בדרך-כנה, צורת-הנצחה לאבי ולעופר."